

A Fővárosi Ítéltábla dr. Lázár Zoltán ügyvéd (fél címe 1) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II. rendű felperes címe) II. rendű felperesnek, dr. Puskás Gábor Zoltán ügyvéd (fél címe 2) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. március 8. napján meghozott, 19.P.22.184/2011/6. számú ítélete ellen a felperesek részéről 7. és 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek egyetemlegesen 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra szintén egyetemlegesen 160.000 (Százhatvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogaikat. Kérték az alperes elégtételadás közlésére kötelezését oly módon, hogy a keresetnek helyt adó bírósági határozat rendelkező részét honlapján tegye közzé, és egyben kérjen elnézést a felperesektől. Mindezekben túlmenően kérték az alperes I. rendű felperes részére 1.500.000 forint, a II. rendű felperes részére 500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését. Előadták, hogy az alperes azzal sértette a személyiségi jogaikat, hogy a revizoronline.hu internetes lap ... napján megjelent „...?” ...-hez címzett nyílt levélben valótlan és sértő közléseket tett velük kapcsolatosan. Nagymértékben sértő és a tényekkel ellentétes valótlan állítás, mely szerint a ...et a szakmában és az országhatáron kívül sehol sem jegyzik. A közlés egyben a ... élén működő I. rendű felperes személyét is negatív színben tüntette fel, a ... terén elért szakmai és közönségdíjai ellenére. Sértő volt az írás azon összehasonlító jellegű fordulata is, mely szerint az I. rendű felperes világhírét a szerző a saját újságírói minőségéhez mérte. Szintén sértőnek minősítette az I. rendű felperes azt az alperesi állítást, hogy művészetével a '80-as éveket képviselné.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Elsősorban vitatta a II. rendű felperes keresetösszegezési jogát, tekintettel arra, hogy a sérelmezett írásban a II. rendű felperes nem volt megnevezve, és a személyére még következtetni sem lehet. Hivatkozott ezzel összefüggésben arra is, hogy a ... internetes oldalán, az elérhetőségek között sincs feltüntetve a II. rendű felperesi gazdasági társaság.

Hivatkozott továbbá arra, hogy hiányzik a felperesi kereset jogalapja is, mivel a kifogásolt írás nem tényállításokat, hanem véleménynyilvánítást tartalmaz, és annak keretein nem terjeszkedett túl. Az írás műfaját tekintve nyílt levél, ami egy harmadik személyhez szólt, és egy szakmai, kritikai portálon jelent meg egy szakíró kritikus tollából. Tényként elismerte, hogy az tartalmilag véleményyt formál az I. rendű felperes művészetéről és az általa alapított ...ról is. Határozott álláspontja szerint a sérelmezett közlés nem lépte túl a véleménynyilvánítás Alkotmányban megengedett határait. A nyílt levélben használt kifejezések nem indokolatlanul sértőek, lealacsonyítóak, ezért nem alapozhatják meg a jóhírnév megsértésének megállapítását, annál is inkább, mert a valóságot nem tüntette fel hamis színben. Azok a közlések, melyek szerint az I. rendű felperes messiásnak hiszi magát, és a ...et Magyarországon kívül nem jegyzik, tartalmukból és megfogalmazásukból fakadóan egyértelműen értékelést jelentenek. Az I. rendű felperes világhírnévére vonatkozó közlés nem állítás, hanem értékítélet, ráadásul önkritikus formába öntve. Szintén kritikai közlés az, hogy az I. rendű felperes a '80-as éveket képviseli a művészetében. Álláspontja szerint az, hogy valaki világhírű vagy kortárművész, illetve hogy milyen időszakot képvisel a művészetével, legfeljebb művészeti, kulturális, szakmai vita és eszmecsere tárgya lehet, nem pedig peres eljárásé. Tekintettel arra, hogy mind az I. és II. rendű felperesek tekintetében hiányzik a kereset jogalapja, ezért a felperesek nem vagyoni kártérítési igényét, mind jogalapjában, mind összszerszerűségében is vitatta.

Az elsőfokú bíróság az I. és II. rendű felperesek keresetét elutasította.

Kötelezte az I. és II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen az alperesnek 100.000 forint perköltséget, valamint külön felhívásra a Magyar Államnak az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 120.000 forint illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette az Alkotmány 2.§ (1) bekezdését, 7. § (1) bekezdését, 8. § (1) bekezdését, 59. § (1) bekezdését, 61. § (1), (2) bekezdéseit, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Európai Emberi Jogi Egyezmény 10. cikk 1., 2. pontjait, az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 19. cikk 1-3. bekezdéseit, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1), (2) bekezdéseit, 78.§ (1), (2) bekezdéseit, a 85. § (1) bekezdését, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (5) bekezdését, 4.§ (1) bekezdését, 163. § (1)-(3) bekezdéseit, 164.§ (1) bekezdését, 206. § (1), (3) bekezdéseit, a PK 12., 13. és 14. számú állásfoglalásait, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB és a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatait. Az elsőfokú bíróság előzetesen rögzítette, hogy nem feladata művészi irányzatokkal, művészi tevékenység minőségével érdemben foglalkozni, illetőleg bárkinek a művészi ismertsége tekintetében deklarációkat tenni. Kitért arra, hogy a bíróságnak mérlegelő tevékenysége során nem az egyes személyek egyéni sértettségéből, érzékenységből kell kiindulnia, hanem a társadalmilag kialakult közfelfogásra, és a szavak általánosan elfogadott értelmét kell figyelembe vennie.

Az I. rendű felperes világhírnevével összefüggésben osztotta az alperes, illetőleg a tanúként meghallgatott szerző álláspontját abban, hogy ezen a téren a szerző egyértelműen egyfajta művészeti, kritikai állásfoglalást tett, mely kifejezőmódjában belül maradt a véleménynyilvánítás alkotmányos határain, ezért az I. rendű felperes erre vonatkozó kereseti kérelmét elutasította. Kitért arra, hogy a peres eljárás során több ízben tájékoztatta az I. rendű felperest arról, hogy az eljáró bíróságnak művészeti kérdésekben nem feladata állást foglalnia.

A ... megítélésével összefüggésben sem találta alaposnak a felperesi kereseti kérelmet, mivel ebben az esetben is véleménynyilvánítás és értékelés történt.

Ilyen esetben azonban a bíróság nem vizsgálhatja a vélemény valóságtartalmát. A szerző ebben az esetben sem lépte át a véleménynyilvánítás megengedett kereteit, és a bíróságnak nem feladata a ... tevékenységéről ítéletet alkotni, összehasonlítva a hasonló társulatokra vonatkozó kedvező kritikák és külföldi vendégszereplések számát.

Álláspontja szerint igazolt volt, hogy a ...et a II. rendű felperesi kft. működteti. A kialakult bírói gyakorlat szerint a személyes érintettség akkor is megállapítható, ha egy jól behatárolható, szűk kör számára a közléssel érintett személy vagy szervezet felismerhető.

Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a felperesi keresetet azzal összefüggésben sem, hogy az I. rendű felperes a művészi munkájában a '80-as éveket képviselné. Ezt azzal indokolta, hogy a cikk szerzője ebben az esetben sem lépett túl a véleménynyilvánítás tágabban értelmezett lehetőségén. Az ilyen típusú kritikát az I. rendű felperesnek, mint művészi közszereplőnek kötelessége tűrni. A kifejtett vélemény kifejezőmódjában nem indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó, szükségtelen gyalázkodást, vagy vagdalkozást sem tartalmazott. Kitért arra, hogy a bíróság az értékelésével nem a művészi minőség vitájában foglalt állást, csak abban döntött, hogy a szerző a véleményét jogszerű módon nyilvánította ki.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a kereset jogalapját nem ítélte alaposnak, az igényelt jogkövetkezményekről sem határozott.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott a perköltség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az I. és II. rendű felperesek nyújtottak be fellebbezést, melyben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság az alkalmazandó jogszabályokra helyesen hivatkozott, azokat azonban helytelenül alkalmazta, és ebből téves jogkövetkeztetést vont le.

Hivatkoztak arra, hogy az I. rendű felperes az eljárás során tényekkel, adatokkal bizonyította, hogy világhírű ... és ..., míg a II. rendű felperes szakmailag és a közönség által is elismert társulat. Megállapítható tehát ennek eredményeképpen, hogy a cikk vitatott állításai ezekkel kapcsolatosan valótlanok. Az elsőfokú bíróság helytelenül fogadta el kritikai véleménynek a szerző által leírtakat, mert az elsőfokú bíróság a jogszabályi rendelkezéseket és az alkotmánybírói, valamint a legfelsőbb bírósági értelmezést tévesen értelmezte. A véleménynyilvánítás szabadsága ugyan magában foglalja az értékítéletet és a tényközlést, ugyanakkor a véleménynyilvánítási szabadság határainak megvonásánál indokolt különbséget tenni értékítélet és tényközlés között. A perben a cikk szerzője szakmailag kellően tájékozottnak tartotta magát, ezért esetében tudatos hamis közlés történt. Abban az esetben, ha a szakmai tudását vitatni lehet, a cikk szerzője súlyosan gondatlanul járt el, amikor állításai valóságtartalmát nem ellenőrizte kellő alaposággal.

A szabad véleménynyilvánítás mindezekén túlmenően olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható, és bizonyos kötelezettségekkel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen résztvevő személyek, pl. egy újságíró esetében.

Annak ellenére, hogy az alperes a jelen ügyben a sajtóközlemény valóságát köteles lett volna bizonyítani, kötelezettségének nem tett eleget a perben, ezért fennáll a felelőssége a jogsértés vonatkozásában.

Amennyiben a kifogásolt cikk esetében kritikai véleményről lenne szó, úgy a bírósági gyakorlat alapján a jogsértés megállapítható azon az alapon is, hogy a kifejtett vélemény kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő, megalázó, burkoltan valótlan tényállítást fejez ki, vagy nyilvánvalóan ellentétes a

véleménynyilvánítás elemi szabályaival. Ezzel összefüggésben az I. rendű felperes fellebbezéséhez mellékelte az egyik internetes honlap fórumán a jelen ügyről megfogalmazott véleményeket. Ezekből megállapítható, hogy a fórumon nyilatkozók 99 %-a a cikk kifogásolt részeit elfogadhatatlannak és indokolatlanul sértőnek minősíti.

Az I. és II. rendű felperesek fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság által kifejtetteket, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint, a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése alapján, a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.

A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tény hamis színben tüntet fel.

Teljesen egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a felperes által a kereset tárgyává tett közlések kivétel nélkül véleménynyilvánításnak minősülnek. Ezzel összefüggésben elsősorban arra utal a másodfokú bíróság, hogy az alperes a ... világával foglalkozó személyként tett közléseket a nyílt levélben az I. és II. rendű felpereseket érintően, mely véleménynyilvánításnak tartalma ugyan bántotta a felpereseket, de azokat nem lehetett egy laikus, önkényeskedő vagdalkozásának minősíteni. Ezzel összefüggésben a sérelmezett közlések kifejezőmódjukban és tartalmukban sem voltak olyanok, amelyekkel szemben a véleménynyilvánítás szabadságát korlátozó módon kellett volna fellépni.

Tartalmi szempontból a közlések nyilvánvalóan érzékenyen érintik az I. rendű felperest, mint művészt, illetve a II. rendű alperesi társulatot, de nem lehet elvonatkoztatni attól, hogy az ismertség, a világhír, a korszerűség kérdése alapvetően mérlegelés és megítélés körébe tartozik. Ezekkel kapcsolatosan nem lehetséges olyan, mindenki számára elfogadható objektív mércét felállítani, mellyel pontosan meg lehetne állapítani, hogy mely művészt lehet világhírűnek tekinteni, mely társulatot jegyzik külföldön, és mely művész igazodik inkább egy korábbi, és melyik egy újabb művészeti irányvonalhoz. Ezek tekintetében a felperesek által a fellebbezésben hivatkozott bizonyítás sem lehetséges, mert nincsenek olyan objektív mérőszámok, vagy egyéb ismérvek, amelyek alapján a művészeti élet szereplőin kívüli, szakmai jártassággal nem rendelkező személyek is mindenki számára elfogadható nyilatkozatokat és állásfoglalásokat tudnának tenni az érintett kérdésekben.

A véleménynyilvánítás terén nem mutat különbséget a felperesek által sérelmezett alperesi nyílt levél, illetve a felperesek által a fellebbezéshez mellékelte fórumozók álláspontja. A fórumon megnyilvánulók a társadalom egy rendkívül szűk szeletét reprezentálják, akiknek nyilatkozatai és számszerű arányai nem adnak objektív eligazítást a sérelmezett közlések megítélésénél, csak arra a következtetésre lehet jutni, hogy más álláspontot képviselnek, mint az alperes.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. § utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek viselni az alperes másodfokú perköltségét. A másodfokú perköltség az alperesi jogi képviselő 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíja.

Kötelesek továbbá viselni a felperesek a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2012. december 13.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

Dr. Hercsik Zita s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő